

BSW Rotterdam

Sportlaan 77
3078 WR Rotterdam

info@bsw-rotterdam.nl
www.bswrotterdam.nl

IBAN: NL94 ABNA 0256769508

BTW: NL002534472B02

KvK: 40342952

Aan: Commissie Z,W,C en S

p/a Griffie
Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam

Rotterdam, 31 mei 2023

Geachte leden van de Commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport,

Op uw verzoek heeft een delegatie van uw commissie op 24 mei gesproken met BSW en een aantal speeltuinbestuurders. Veel speeltuinen maken zich zorgen over de toekomst, zoveel is hopelijk duidelijk geworden. We hebben die zorgen met u gedeeld en de knelpunten benoemd die we zien om het speeltuinwerk ook in de toekomst vitaal te houden. Vanuit uw commissie kwam het verzoek om deze knelpunten op te schrijven en aan u te zenden. Onderstaand schets ik u daarom opnieuw de knelpunten die we vorige week met u hebben gedeeld.

De Rotterdamse speeltuinen

De gemeente Rotterdam kent 55 speeltuinen verspreid over de stad. Zij hebben elk een eigen identiteit en kenmerken. Speeltuinen onderscheiden zich op een aantal punten van openbare speelplekken:

- er is sprake van een afgeschermd gebied;
- de organisatie is gebaseerd op vrijwillige inzet;
- er is toezicht aanwezig om de veiligheid te borgen;
- er worden activiteiten georganiseerd;
- een speeltuin wordt bestuurd en beheerd door een private organisatie: een vereniging of een stichting;
- er is vaak een gebouw aanwezig.

Een speeltuin ontvangt van Gemeente Rotterdam jaarlijks een subsidie die varieert van afgerond € 9.000,- tot € 18.000,-. De hoogte daarvan hangt onder andere af van de sociale index van de wijk waar de speeltuin is gevestigd, openingstijden, binding met de wijk en het aantal activiteiten dat wordt georganiseerd.

De realiteit van een speeltuinbestuur

Het besturen van een speeltuin heeft tegenwoordig nog het meest weg van het leiden van een bedrijf. De taken en verantwoordelijkheden zijn talrijk en de benodigde kennis is groot. Hoe zien die besturen eruit en waar lopen zij tegenaan?

Tussen de besturen bestaan grote verschillen. Enerzijds zien we de meer klassieke besturen waarin voornamelijk uit oudere 'witte' Nederlanders zitting hebben. Anderzijds zien we ook meer en meer dat een nieuwe generatie bestuurders opkomt. Op hoofdlijnen zien speeltuinbesturen er als volgt uit:

Traditionele besturen

Vaak besturen zij de speeltuinen al jarenlang; het merendeel van hen is met pensioen. Zij zijn het, die traditioneel een sterke binding hebben met de wijk en een brede schare aan vaste bezoekers blijven trekken. Een deel van hen heeft echter ook moeite om aansluiting te vinden met de nieuwere bewoners van de wijk. Ook is het voor hen lastiger om om te gaan met veranderingen in de buurt, veranderende inzet van vrijwilligers en een steeds complexer wordende bedrijfsvoering van de speeltuin - door veranderende wet- en regelgeving bijvoorbeeld.

Niet onbenoemd kan blijven dat deze bestuurders zich vaak meerdere decennia met hart en ziel hebben ingezet. Dankzij die inzet zijn veel speeltuinen nog steeds open. Velen van hen zijn bijna dagelijks op de speeltuin of regelen op de achtergrond zaken voor de speeltuin.

Nieuwe generatie

Inmiddels zijn de oudere bestuursleden aardig op leeftijd en doet de volgende generatie z'n intrede. Deze nieuwe besturen zijn vaak een stuk jonger - dertigers en veertigers - en merendeels hoger geschoold. Het bestuurswerk is voor hen niet iets dat ze dagelijks doen, maar een rol die ze proberen in te vullen, naast een druk bestaan waarin een baan, kinderen en andere verplichtingen de nodige tijd vergen. Deze bestuurders staan dan ook iets verder af van de speeltuinen. Daarmee zijn zij minder vaak te vinden op de speeltuin zelf, hetgeen impliceert dat een groter beroep nodig is op de rol van beheer.

Knelpunten

In de dagelijkse praktijk van het speeltuinwerk lopen bestuurders en BSW tegen verschillende knelpunten aan. In het gesprek dat we vorige week hadden zijn deze al belicht; onderstaand beschrijf ik ze nogmaals:

Beheer

Speeltuinen hebben recht op ondersteuning door professioneel beheer. Dat beheer is voor veel speeltuinen een belangrijke pijler onder hun continuïteit. Daarin zien we de volgende knelpunten:

Professioneel beheer

In z'n algemeenheid is het voor veel organisaties en dus ook speeltuinen erg lastig om voldoende vrijwilligers te vinden en te binden. Vaak geldt dit niet zozeer voor eenmalige activiteiten, maar vooral voor continuïteit en dagelijkse openstelling. Voor dat laatste wordt vanuit Gemeente Rotterdam beheer mogelijk gemaakt. Speeltuinen hebben, afhankelijk van de SES-score in hun wijk, recht op maximaal 0,5 (gemiddeld of goede score) of 1 (slechte score) fte aan professioneel beheer. In praktijk heeft Gemeente Rotterdam te weinig budget om de formatie die volgens die rekensom nodig is (ongeveer 30 fte) mogelijk

te maken. Dit impliceert dat niet alle speeltuinen een beheerder hebben. Momenteel hebben zo'n 30 van de 55 speeltuinen professioneel beheer. Dit betekent voor veel bestuurders dat zij (onevenredig) veel tijd kwijt zijn aan het vinden van allerhande oplossingen om de openstelling die Gemeente Rotterdam van hen vraagt, als voorwaarde voor de subsidie, georganiseerd te krijgen. En dat legt grote druk op hen.

Inzetbaarheid beheer

Een groot deel van de beheerders is op de speeltuinen aan de slag gegaan op basis van de oude regeling van de Melkertbanen, later de I/D-regeling. Een deel van hen is inmiddels wat ouder en kampt met een zwakke gezondheid, waardoor het ziekteverzuim hoger is dan gemiddeld in het sociaal domein. Daardoor blijft ook voor speeltuinen die een beheerder hebben, het knelpunt van openstelling bestaan.

Pedagogisch klimaat

De nieuwe generatie beheerders is meer opgeleid dan de oudere generatie. Op veel speeltuinen is echter nog een wat oudere beheerder werkzaam. Hun relevantie voor wat betreft openstelling is groot, maar veel speeltuinen hebben daarnaast de noodzaak om hun pedagogisch klimaat te versterken. De realiteit is dat het niet voor alle beheerders is weggelegd om vanuit een pedagogisch perspectief invulling te geven aan hun inzet op de speeltuin. Dat is een knelpunt, omdat het gevoel van veiligheid - waaraan een goed pedagogisch klimaat bijdraagt - voor veel ouders een belangrijke waarde is van de speeltuin. Dit klimaat en een sterker beheer bieden bovendien extra steun voor een grote groep ouders die om uiteenlopende redenen (tijdelijk) niet in staat is om hun kinderen voldoende te ondersteunen bij hun weg naar volwassenheid.

Financiering

Onderzoek van LOS en NUSO toont dat een groot deel van de speeltuinen structureel geld tekort komen. Een gemiddelde speeltuin kost € 31.000 en heeft een jaarlijks tekort van € 4.500. Dit beeld zien we ook in Rotterdam. Naast de algemene inflatie zijn de speeltuinen hard getroffen door de stijgende energielasten van het afgelopen jaar. Speeltuinen hebben hun energielasten in sommige gevallen zien verdriedubbelen. Hoewel Gemeente Rotterdam werkt aan een regeling, zijn er tot op heden nog geen compensatiemaatregelen beschikbaar voor hen.

Beperk concurrentie

Op financieel vlak ligt er nog een knelpunt. Veel speeltuinen bieden kansen aan mensen die zich vanuit regelingen zoals Prestatie010 aanmelden als vrijwilliger. Voor hen is een vrijwilligersvergoeding vaak een belangrijk extraatje dat hen helpt om de maand door te komen. Verschillende speeltuinen ervaren nu dat mensen bij de lokale welzijns partij een hogere vergoeding kunnen ontvangen dan zij kunnen bieden, waardoor deze welzijns partij in feite de mensen wegconcurrert bij de speeltuin. Dat is ongetwijfeld niet de bedoeling van de aanbesteding van het welzijn, maar belemmert speeltuinen wel.

Wet-, en regelgeving

Het draaiende houden van een speeltuin gaat gepaard met veel regels en wetten. Regels die gelden voor commerciële bedrijven zijn ook van toepassing op een speeltuin. Bestuurders worden geacht hiervan kennis te hebben, want zij zijn immers eindverantwoordelijk. Regels waarover het gaat zijn onder meer:

- Legionella-protocollen ivm veilig watersysteem

- HACCP
- Sociale Veiligheid/ Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
- Veiligheid speeltoestellen

Subsidie gemeente Rotterdam

Speeltuinen krijgen geen structurele subsidie en dienen jaarlijks een aanvraag in, waarin zij aangeven wat hun plannen zijn. Ook dienen zij jaarlijks een verantwoording in te dienen met een uitgebreid financieel verslag om de cijfers te verantwoorden. Aan de jaarlijkse subsidie zijn verschillende verplichtingen gekoppeld. Verplichtingen omtrent openingstijden, pedagogisch beleid, samenwerking binnen de wijk en het organiseren van activiteiten. Daarnaast zijn de berekeningen van de sociale index, die mede een rol speelt in de bepaling van de subsidiehoogte, in enkele gevallen gebaseerd op verouderde cijfers.

Ondersteuning speeltuinen

Het besturen van een speeltuin is veelomvattend. Regels veranderen regelmatig en je moet continu vinger aan de pols houden. De grote hoeveelheid aan werkzaamheden en gevraagde kennis, zorgt dat besturen de ontwikkelingen niet altijd voldoende kunnen bijhouden. Zij missen een centrale organisatie waar zijn terecht kunnen voor informatie en ondersteuning. In het verleden werd dit georganiseerd vanuit BSW, maar inmiddels is die functie niet meer gefinancierd. Speeltuinen kunnen daardoor niet langer terugvallen op de kennis en kunde die wel aanwezig was. Besturen hebben daarom vaak het gevoel er alleen voor te staan en missen belangrijke informatie om hun werkzaamheden goed uit te voeren.

Investeren in speeltuinen betaalt zich uit

Het overzicht aan knelpunten is een verhaal op hoofdlijnen: niet voor elke speeltuin gelden deze op dezelfde manier en in dezelfde mate, maar overall zijn dit de knelpunten die we regelmatig terug horen. Het geheel overziend blijft de vraag hoe dan de toekomst eruit ziet: wat is nodig om het speeltuinwerk te versterken en toekomstbestendig te houden? Deels is het antwoord daarop geld. Dat geld is niet zozeer een kostenpost, maar een goede investering. Onderzoek uitgevoerd door Jantje Beton en NUSO laat namelijk zien dat investeren in speeltuinen zich royaal uitbetaald. Naast de baten voor de wijk dragen speeltuinen bij aan betere schoolprestaties, minder obesitas, minder sociale problematiek en minder kans op ongelukken. Speeltuinen dragen daarnaast bij aan het welzijn van de ouders door vermindering van stress en versterking van het sociaal netwerk. Om die maatschappelijke baten te verzilveren hebben speeltuinen behoefte aan verschillende zaken:

Versterken formatie

Continuïteit en openstelling vormen een belangrijk knelpunt. Als we met elkaar meer inzet door professioneel beheer kunnen mogelijk maken, verlaagt dat de druk op besturen enorm. Het bestuur heeft daarmee meer tijd om zich te richten op bestuurszaken en is minder tijd kwijt aan het toezichthouden. Meer beheer is niet alleen prettig voor de wijk, omdat veel speeltuinen dan meer open kunnen zijn, maar het maakt ook de rol van bestuurders aantrekkelijker voor nieuwe bestuurders.

Investeren in kwaliteit van beheer

Investeren in speeltuinbeheerders zorgt ervoor dat speeltuinbesturen deels worden ontlast en draagt bij aan een positiever pedagogisch klimaat op de speeltuinen en een fijne plek in de wijk. Het draagt

daarnaast ook bij aan het aantrekkelijk maken en houden van de functie. Ook dat is van belang voor een vitaal en toekomstbestendig speeltuinwerk.

Laat speeltuinen meespelen

Investeren in beheer geeft speeltuinen ook ruimte om een centrale rol te (blijven) vervullen in de wijknetwerken. Meer tijd en meer vaardigheden maken immers dat zij actiever de speeltuin kunnen verbinden met andere partners in de wijk, zoals Welzijn. Op inhoud, maar ook om met elkaar een vangnet mogelijk te maken, dat er is voor die kinderen (en ouders) die het zonder hulp niet of nauwelijks redden.

Financiële compensatie

Gemeente Rotterdam werkt aan een regeling voor compensatie van de stijging van de energielasten. BSW heeft aangegeven te willen helpen bij de uitvoering daarvan. Het zou speeltuinen helpen als deze regeling verder wordt uitgewerkt. Daarnaast helpt het als ook andere stijgende lasten worden gecompenseerd.

Duidelijkheid en vermindering van regelgeving

Natuurlijk is wetgeving belangrijk en dien je als bestuurder ervoor zorg te dragen dat regels worden uitgevoerd. Deze regeldruk maakt echter het besturen van een speeltuin in sommige gevallen onnodig lastig en zorgt ervoor dat het besturen van de speeltuinen minder aantrekkelijk is en meer risico's met zich meebrengt voor bestuursleden. Laten we met elkaar kijken waar en hoe we zaken eenvoudiger kunnen maken.

Ondersteuning van speeltuinbesturen

Eén ingang waar speeltuinbesturen terecht kunnen met hun vragen, een organisatie die zich inzet voor lobby zaken en die pro actief centrale zaken kan agenderen. Voor sportverenigingen en scouting bestaat het gelukkig al. Hoe mooi zou het zijn als ook speeltuinen weer op die manier ondersteund, maar vooral ook gewaardeerd worden voor wat ze doen voor Rotterdam?

Ten slotte

Ik hoop dat u met deze brief inzicht hebt gekregen in de knelpunten die speeltuinbestuurders dagelijks ervaren. Daarbij doe ik een appèl op u, geachte commissieleden, om uw steun uit te spreken voor al die 55 Rotterdamse speeltuinen, de honderden vrijwilligers die zich met liefde inzetten voor die mooie, groene plekken in de stad, waar al die duizenden kinderen en ouders die wekelijks de speeltuin bij hen in de buurt bezoeken, een fijne tijd hebben. De stad wordt zoveel mooier als we met elkaar mogelijk maken dat we onze speeltuinen toekomstbestendig en vitaal kunnen houden. Dat kan niet zonder uw steun.

Met vriendelijke groet,

Bas Goedendorp
Directeur BSW Rotterdam